

Debatindlæg/"høringssvar" vedr. fremtiden for skole- og børnehave-/dagtilbud i Varde Kommune.

Efteråret 2016 har været præget af en livlig debat om besparelser inden skole- og dagtilbuddene, og borgerinddragelse har været et nøgleord.

Jeg synes, det er trist, når man sammenkalder samfundsengagerede borgere til at arbejde i kreative grupper, at man så indfører et besparelsesønske i opgaven (i dette tilfælde 20 mio. kr.). Det kommer uvægerligt til at blænde for kreativiteten. Det har det også gjort i efteråret 2016.

Skal man endelig spare, ser jeg det som oplagt at fokusere på den meget nedslidte Brorsonskolen i Varde. Så vidt jeg kan se af kommunens egne beregninger, vil de ønskede sparemål kunne nås alene ved at nedlægge Brorsonskolen. (jf. følgende link:

http://www.vardekommune.dk/sites/default/files/borger/familie_unge_og_boern/fremtidens_dagtilbud_og_skole/litteratur_og_materiale/beregning_paa_nedlaeggelse_af_brorsonskolen1.pdf)

Samtidig "sparer" man sig selv for en dyr renovering, og endelig vil tomten være den eneste skolematrikel i kommunen, man med gevinst vil kunne frasælge til nybyggeri. Alle andre steder vil en skolenedlæggelse medføre enten oprettelse af en friskole på stedet (udgift!) eller en usælgelig tomt med forfald omkring sig (faldende huspriser – og skatteindtægter!).

At pege på skolelukninger og nedskæringer er ikke særlig kreativt! Jeg ville meget hellere spørges om visioner for fremtidens Varde Kommune. Hvordan gør vi den til et attraktivt for sted at vokse op for børn og unge, så børnefamilier, der ikke er født her(!) vil kunne tiltrækkes?

Med den ny regering har vi ikke blot fået en ældreminister. Vi har også fået en innovationsminister. Hvad er mere innovativt end tilblivelsen af børn og tilbud om spændende, udviklende opvækstvilkår?

Lad os sikre ro omkring skolestrukturen - og pasningsvilkårene op til skolealderen! - for børnene overalt i kommunen. Allerhelst så jeg, at vi totalt undgik skolelukninger, men indskrænkninger kan være relevante, og dér kunne jeg da forestille mig, at Brorsonskolen blev en filialskole (0.-6. kl.) af en af de to andre byskoler. Samtidig bør hele forløbet fra 0 – 16 år integreres tættere, end det er i dag. Udgangspunktet bør være overvejelse af fælles ledelse (se successen: Starup-Agerbæk Skole). Men der skal være åbenhed for lokale variationer i forhold til den model.

En sådan snusfornuft/"sund fornuft" alene gør dog ikke Varde Kommunes skoletilbud så bemærkelsesværdigt, at det kan tiltrække ekstra børnefamilier. Det vil derimod et klart fokus på overbygningen kunne udvirke.

Vi bør ikke være bange for at investere i ungdommens uddannelser!

Prognoser fortæller kun, hvordan det hele udvikler sig, hvis vi bare sidder med hænderne i skødet og lader det ske (og alle ydre faktorer også er handlingslammede). Men det er vel ikke os?

Vi kan få en krise i form af øget aldring og samtidig affolkning af kommunen. Men man kan ikke spare sig ud af en krise. Derimod kan man investere sig ud af en krise.

Vi skal selv tage fat om udviklingen. Det bør undersøges, hvor stort behovet er for overbygningsklasser (7. – 10.) i kommunen som helhed – og i de forskellige egne af kommunen.

Så vidt jeg kan se, vil 2 overbygningstilbud i Varde by (hvor vi i dag har 3) være tilstrækkeligt. Hvor få vi kan nøjes med i den øvrige del af kommunen, bør nøje undersøges i en afvejning af mulighederne for flere linier og lærernes faglige kompetencer mv. i forh.t. en passende geografisk spredning af overbygningstilbuddene, så de ældste elever ikke skal tilbringe det meste af deres vågne "fritid" på skoledage med buskørsel og ventetider på busforbindelser.

Der skal omstruktureres, ombygges og nybygges. **Investering i børnene, i dagtilbud og skoler, er investering i fremtiden og i tilflytning.**

Lad os arbejde for at få en spritny overbygningsskole (kun for 7.-10.kl.!) bygget ude langs Varde Landevej et sted omkring Trillingegård. En skole på det sted vil kunne dække både de elever, der nu sendes i Ansager Skole, og dem, som tager til Agerbæk i de ældste klasser. Derudover vil den også kunne være overbygning for Nordenskov. (Eleverne fra Næsbjerg kan så have deres overbygningstilbud i Varde by). Det er vigtigt, at der ikke kun bygges nyt i Varde by og ude i turistområderne langs kysten. Stor opbakning og respekt omkring BIG (Bjarke Ingels Group). Men kommunen er stor. Der skal også ske nyt i den østlige del af kommunen, her, hvor de fleste af de pendlere, der ikke kører til Esbjerg, pendler til job i Trekantområdet. Også derfor er det vigtigt, at deres unge børn ikke tvinges til at pendle mod vest helt til Varde by, mens familiernes "de gamle" pendler mod øst! Det vil belaste familierne urimeligt. Det vil en ny overbygningsskole i den østligste del af kommunen råde bod på. Og ikke nok med det.

Hvis vi samtidig kan etablere pædagogiske forsøg, der peger fremad ind i den digitale kultur, hvor **innovation og iværksætteri** bliver omdrejningspunkt for beskæftigelsen, kan vi gøre vores skoletilbud spændende.

For få år siden formulerede Varde Kommune det som sin ambition at blive den bedste it-kommune i Danmark. Med i den ambition var også, at vi skulle være iværksætterkommune nr. 1. Siden er "Vi i naturen" kommet til.

Vi bør iværksætte et undervisningsforsøg i overbygningen – i første omgang på 9. klassetrin. Senere kan det udvides til også at omfatte 8. klasserne. Det skal naturligvis gennemføres som et officielt forsøg under Undervisningsministeriet. (Jeg var selv med til at gennemføre et sådant undervisningsministerielt forsøg - dengang om undervisningsdifferentiering - i Slangerup for 42 år siden. Nu er denne metode, som John Dewey introducerede i 1902, endelig blevet en del af folkeskoleloven. Mon ikke reformer kan implementeres lidt kvikkere? Kan vi i Varde ikke vise vejen?)

I Udviklingsrådet for Helle Øst har vi i flere år spurgt os selv om, hvad vore børn og børnebørn i fremtiden skal leve af her på egnen, når vi allerede nu kan se, at landbruget godt nok fortsat vil fylde meget i geografien, men kun vil beskæftige et ganske lille mindretal af borgerne; og det samme gælder jo i følgevirksomhederne.

Naturligvis bør vi, når vi vil lave undervisningsforsøg, søge om forsøgsmidler til det.

Det tænkte forsøg går ud på at oplære folkeskolens ældste elever i at kunne administrere en hjemmearbejdsplads ved at lade (først) alle elever i 9. klasse have en ugentlig hjemmearbejdsdag.

Det betyder ikke bare at give lektier for i å la "blækregning" og fristile skrevet på pc. Og det betyder slet ikke, at de blot overlades en iPad, som de så kan sidde og lege med - og gå på Netflix o.l. med! Slet ikke. Nej, det betyder, at man også indlærer at løse opgaver i smågrupper på nettet. Det betyder, at der skal være en åben linje til en lærer/konsulent på skolen (eller måske på rådhuset eller et helt tredje sted). Denne lærer/konsulent skal bl.a. lære eleverne at kunne afgrænse deres arbejdstid/skoletid på hjemmearbejdsdagen og fastholde dem på at disponere deres hjemmearbejdstid på en arbejds effektiv måde, så de gøres parate til at kunne benytte bl.a. fjernundervisning. (Jeg har oplevet det med et barnebarn i Jylland og en lærer i Nordsjælland. Det skal trænes. Men det virker! Jeg så det. Det var af høj pædagogisk kvalitet, og det gav nærvær og faglige resultater).

Skal vores undervisningsmæssige mål bare nogenlunde indfris så langt fra de store uddannelsescentre, som vi er, forudsætter det, at eleverne, der forlader folkeskolen her, er bedst muligt disciplinerede til at kunne arbejde snart på en fælles fysisk arbejdsplads med kolleger omkring sig, snart ved en hjemmearbejdsplads alene, langt fra kolleger/klassekammerater og lærere eller chefer. Det bør være et væsentligt mål for det pædagogiske forsøg, at eleverne i 9. klasse ved årsaflutningen er lige effektive ved arbejde på skolen og ved pc'en hjemme, og at deres faglige resultater i øvrigt matcher landsgennemsnittet.

Vores erhvervs mæssige fremtid i disse små landsbysamfund vil i høj grad afhænge af vores evne til at være attraktive for iværksættere, der baserer deres virksomheder på nethandel mv. Allerbedst vil det jo være, hvis vi kan motivere vores egne unge til at blive boende her på egnen og operere herfra. Derfor skal de lære at arbejde ved hjemmearbejdspladser, inden de forlader folkeskolen. De skal være fortrolige med kravene til arbejdsdisciplinen ved en hjemmearbejdsplads.

Samtidig sparer eleverne i 9. jo kørslen til og fra skolen på hjemmearbejdsdagen. Og kommunen sparer lærerløntimer, idet der efter al sandsynlighed kan spares lærertid, når det handler om at manucere via nettet. Og undervisningen vil opleves mere individuelt tilrettelagt, når læreren/konsulenten kontakter eleverne enkeltvis via nettet.

Går det godt med 9. klasserne, skal forsøget selvfølgelig udvides til også at omfatte eleverne på 8. klassetrin. Når først de unge (og deres forældre!) opdager, hvor megen transporttid, der spares, når man får bare én ugentlig hjemmearbejdsdag, er jeg overbevist om, at unge (og deres forældre) også i andre kommuner vil ønske sig en undervisning i de ældste folkeskoleklasser med hjemmearbejdsdage integreret i årsplanen! Og det ville nok kunne føre til, at nogle elever fra nabokommuner vil søge om optagelse i overbygningen hos os. Måske kan det også være med til at begrænse "flugten" til efterskolerne allerede i 8. og 9. klasse, så man bliver her i de år og først evt. tager det interessedespecialiserede undervisningstilbud, en efterskole kan tilbyde, i 10.klasse. Dette sidste vil for mig at se være en sidegevinst.

Den store gevinst vil være, at man oplever, at vi får et unikt tilbud inden for undervisningen i overbygningen her i kommunen. Kan man ikke straks sprede forsøget ud over hele kommunen, kan man passende begynde med implementationen på en nybygget overbygningsskole i kommunens østlige del.

Skal vi være tillokkende for fremtidigt at bosætte sig i Varde Kommune – og ikke kun i kommunens kystnære turistområder – skal vi kunne vise, at vi har et godt bud på fremtidens arbejdsmarked med gode beskæftigelsesmuligheder. Med et godt internet og med unge, der er oplært til selvstændigt at kunne arbejde ved hjemmearbejdspladser kombineret med et relativt billigt boligmarked, vil vi stå stærkt i konkurrencen om at få unge familier til at vælge netop vores kommune (gerne den østlige del, nær Trekantområdet osv.) at forblive i, flytte tilbage til – eller aktivt tilvælge!

Vi skal kunne tilbyde et sammenhængende forløb for nyetablerede familiers børn lige fra dagplejen over børnehaven og skolen og frem til ungdomsuddannelserne. Det har jeg her prøvet at give et kvalificeret bud på her i mit personlige "for-høringsvar".

I stedet for at se os gale på en spareøvelse bør vi fokusere på en reform af overbygningstilbuddet. Som ovenfor beskrevet.

Med venlig hilsen

Lars Bo, borger (næstformand i Udviklingsrådet for Helle Øst)

Galsthovej 17, V. Starup

7200 Grindsted

PS: Når vi som borgere bliver bedt om at give vores besyv med, vil det kun være rimeligt, at vi ikke udelukkende forholder os til spareøvelser, men også til, hvordan vi ønsker at se fremtiden på netop vores egn.